

شماره سند:

UB-RES-R4016



پردیس کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست

کتابخانه شهید حسن ملک احمدی

عنوان:

**" آیین نامه کتابخانه دیجیتال و شیوه استفاده و بهره برداری از منابع دیجیتال "**

تاریخ تصویب ۱۴۰۱/۱۲/۲۲		نوع سند: آیین نامه
تاریخ ویرایش (بروز رسانی): -----		تعداد صفحات ۷
سیده زهرا کمال پور	مسئول کتابخانه پردیس	تهیه کننده:
-----	-----	مراجع بررسی کننده:
-----	-----	تأیید کننده:
-----	-----	تصویب کننده:
سیده زهرا کمال پور	مسئول کتابخانه پردیس	مسئول بروز رسانی:

شماره سند: <b>UB-RES-R4016</b>		 دانشگاه بیرجند دانشکده کلامی، تاریخ، فلسفه و معارف کتابخانه شیخ بهین کلب اوی
تاریخ ویرایش:	۷ صفحه	
<b>"آیین نامه کتابخانه دیجیتال و شیوه استفاده و بهره برداری از منابع دیجیتال"</b>		

## ماده ۱: کلیات


### ۱-۱ مقدمه

سهولت دسترسی به شبکه جهانی وب، موجب افزایش تولید منابع در قالب دیجیتال شده است. کتابخانه‌ها نیز همگام با این حرکت، به فراهم‌سازی و دسترس‌پذیری منابع دیجیتال اقدام کرده‌اند. ایجاد، انتشار، استفاده و به‌کارگیری مجدد منابع دیجیتال بسیار آسان‌تر و سریع‌تر از فراهم‌آوری منابع چاپی است. این امر در کنار مزایای خود، موجب استفاده غیرقانونی از منابع دیجیتال را فراهم کرده است. در واقع ماهیت محیط دیجیتال، امکان دسترسی غیرمجاز به منابع را افزایش داده و آن‌ها را در مقابل انواع خطرات، آسیب‌پذیر می‌سازد. تکثیر غیرمجاز منابع دیجیتال، حقوق نویسندگان و سایر صاحبان اثر را تحت تأثیر قرار می‌دهد. حفاظت از منابع در محیط اینترنت در واقع حمایت از تلاش‌های نویسندگان و حمایت از توسعه مالکیت معنوی است. بنابراین کاربران کتابخانه‌های دانشگاه بیرجند موظف به رعایت «قوانین و حقوق مولف» و «مفاد قراردادهای منابع الکترونیک»، در مورد تمامی منابع قابل دسترسی از طریق کتابخانه‌ها و شبکه اطلاع‌رسانی دانشگاه می‌باشند و در صورت مشاهده فعالیت غیرمجاز، طبق مقررات با آنان برخورد خواهد کرد.

### ۱-۲ اهداف کتابخانه دیجیتال

هدف از ایجاد کتابخانه دیجیتال عبارتند از:

- ✓ گردآوری، ذخیره و سازماندهی و اشاعه اطلاعات و دانش در قالب الکترونیکی
- ✓ توسعه دسترسی استفاده‌کنندگان به منابع و اطلاعات
- ✓ کمک به صرفه‌جویی در هزینه و زمان استفاده‌کنندگان از منابع کتابخانه
- ✓ ایجاد امکانات دسترسی آسان و سریع برای مراجعان
- ✓ راهنمایی و آموزش مراجعان در بازیابی و استفاده از منابع اطلاعاتی
- ✓ اطلاع‌رسانی اخبار جدید مربوط به منابع الکترونیکی

شماره سند: <b>UB-RES-R4016</b>		 دانشگاه تبریز دانشکده مهندسی، جامع علمی و آموزشی کتابخانه دیجیتال
تاریخ ویرایش:	۷ صفحه	
<b>"آیین نامه کتابخانه دیجیتال و شیوه استفاده و بهره برداری از منابع دیجیتال"</b>		

### ۳-۱ منابع کتابخانه دیجیتال

شامل تمام مواد مختلف از قبیل کتب فارسی و لاتین الکترونیکی، مجلات الکترونیکی، پایان نامه های مقاطع ارشد و دکتری، لوحهای فشرده آموزشی و نرم افزارهای تخصصی و کاربردی، فایل‌های درسی و جزوات آموزشی در قالب PDF و powerpoint


**تبصره ۱:** در حال حاضر با توجه به اشتراک جامع پایگاههای اطلاعاتی توسط کتابخانه مرکزی مجلات فارسی و لاتین الکترونیکی از طریق پایگاههای اطلاعاتی در دسترس می باشد.

### ۴-۱ تعریف کتابخانه دیجیتال

کتابخانه دیجیتال کتابخانه ای است شبیه سایر کتابخانه ها حاوی منابع اطلاعاتی مختلف ، با این تفاوت که منابع آن به صورت دیجیتالی است و برای دستیابی می بایست در محیط شبکه ای ذخیره شوند و پس از اتمام تهیه نسخه اینترنتی در هر زمان و مکان قابل دسترس و ارزیابی باشد.

### ماده ۲: دامنه و پوشش کتابخانه دیجیتال

- کتب تخصصی فارسی و لاتین الکترونیک حوزه های علوم دامی، تولید و ژنتیک گیاهی، محیط زیست، مرتع و آبخیزداری، علوم و مهندسی آب ، گیاهپزشکی و باغبانی
- پایان نامه های مقاطع کارشناسی ارشد و رساله های دکتری
- فایل‌های صوتی، تصویری، فیلمها که برخی از آن ها ممکن است به صورت تجاری از ناشران و عرضه کنندگان منابع و پایگاه های اطلاعاتی خریداری شوند.
- نمونه های الکترونیکی منابع چاپی موجود در کتابخانه ها که می توانند کتاب ها ، مجلات و منابع دیداری و شنیداری ، نسخ خطی ، نقشه ها و غیره باشند.

شماره سند: UB-RES-R4016		 دانشگاه بیرجند دانشکده کمره‌ای، واحد علمی و آموزشی کتابخانه دیجیتال
تاریخ ویرایش:	۷ صفحه	
<b>"آیین نامه کتابخانه دیجیتال و شیوه استفاده و بهره برداری از منابع دیجیتال"</b>		

- فایل‌های powerpoint و PDF دروس
- لوح های فشرده آموزشی و نرم افزارهای کاربردی
- فایل‌های طرح‌های پژوهشی

### ماده ۳. کاربران کتابخانه دیجیتال


- ۱-۳ اعضای هیات علمی و اساتید شاغل و بازنشسته
- ۲-۳ دانشجویان مقاطع مختلف تحصیلی (کارشناسی، ارشد و دکتری)
- ۳-۳ کارکنان رسمی، پیمانی، قراردادی و شرکته
- ۴-۳ مراجعان متفرقه خارج از پردیس (شامل دانشجویان، متخصصان و محققان سازمان‌های دولتی و غیر دولتی).

**تبصره ۲:** گروه‌های آموزشی موظفند چنانچه رشته جدیدی به رشته‌های پردیس اضافه شد اطلاع رسانی لازم قبل از شروع هر نیمسال تحصیلی جهت تهیه و خرید منابع الکترونیکی مورد نیاز آن رشته را به کتابخانه پردیس انجام دهد.

**تبصره ۳:** آموزش پردیس می‌بایست به دانشجویان تحصیلات تکمیلی اطلاع رسانی نمایند که جهت انجام امور فارغ التحصیلی ارائه لوح فشرده پایان نامه الزامی می‌باشد.

### ماده ۴: نحوه دسترسی به منابع الکترونیکی کتابخانه دیجیتال

جهت دسترسی به منابع دیجیتال کتابخانه کاربران با مراجعه به وبگاه دانشگاه بیرجند و کتابخانه مرکزی دانشگاه از منوی کتابخانه دیجیتال با نام کاربری student بدون رمز عبور وارد نرم افزار دیجیتال شده و با استفاده از نمایش درختی کتب و نشریات فارسی و لاتین و پایان نامه‌های مقاطع ارشد و دکتری را بر اساس رشته، گرایش و سال انتشار ملاحظه نمایند.

شماره سند: <b>UB-RES-R4016</b>		 دانشگاه تبریز دانشکده کلامی، تاریخ و معارف کتابخانه دیجیتال
تاریخ ویرایش:	۷ صفحه	
<b>"آیین نامه کتابخانه دیجیتال و شیوه استفاده و بهره برداری از منابع دیجیتال"</b>		


**تبصره ۴:** در خصوص نحوه استفاده از پایان نامه های دیجیتال، طبق مصوبه شورای پژوهشی دانشگاه بیرجند فقط دسترسی به ۲۰ صفحه اول از پایان نامه از طریق کتابخانه دیجیتال امکان پذیر است.

**تبصره ۵:** در استفاده از پایان نامه ها و طرحهای پژوهشی دانشگاه رعایت حق مولف (Copyright) الزامی است، و چنانچه کاربران به استفاده غیر مجاز بدون ذکر منبع و بدون اجازه مالک (مالکان) اطلاعات اقدام نمایند برابر قانون حمایت از مولفان و مصنفان کتابخانه موظف است مراتب را به دانشگاه جهت اخذ تصمیم مقتضی (تذکر شفاهی، درج در پرونده تحصیلی، گزارش به کمیته انضباطی دانشگاه) گزارش دهد و تا زمان تعیین تکلیف، از ارائه خدمات به شخص خاطی جلوگیری نماید.

## ماده ۵: روشهای تهیه منابع دیجیتال

### ۱-۵ خرید:

بخش عمده منابع اطلاعاتی مورد نیاز کتابخانه معمولاً از طریق خرید تهیه می شود. این منابع شامل کتب فارسی و لاتین الکترونیکی نیز می باشد. خرید کلیه منابع اعم از فارسی و لاتین از کتابفروشی ها، ناشرین داخلی، کارگزاران و نمایشگاههای فصلی و بین المللی و براساس ضوابط آیین نامه اجرایی انتخاب و سفارش منابع، توسط کتابخانه مرکزی تهیه می شود به این صورت که ابتدا از سوی کتابخانه پردیس درخواستهای گروهها و مراجعین و دانشجویان در قالب فایل اکسل تهیه و گردآوری می گردد و پس از بررسی از تکراری نبودن کتب الکترونیکی، با توجه به اینکه در سنوات اخیر در دانشگاه بیرجند بودجه خرید منابع برای دانشکده ها نیز در اختیار کتابخانه مرکزی است لیست درخواست به این کتابخانه ارسال و خرید تجمیعی برای کلیه دانشکده ها توسط کتابخانه مرکزی صورت می گیرد.

شماره سند: UB-RES-R4016		 دانشگاه تبریز دانشکده کلامی، تاریخ و معارف کتابخانه مرکزی
تاریخ ویرایش:	۷ صفحه	
<b>"آیین نامه کتابخانه دیجیتال و شیوه استفاده و بهره برداری از منابع دیجیتال"</b>		

## ۲-۵ اهداء:


بخشی از منابع اطلاعاتی دیجیتال کتابخانه از طریق اهداء (مطابق با آیین نامه اهدای منابع مصوب ۱۴۰۰/۱۲/۱۸) تأمین می گردد. مسئول کتابخانه پس از بررسی و مطابقت فایل های اهدایی با مجموعه کتابخانه منابع مورد نیاز را انتخاب و جهت استفاده در کتابخانه دیجیتال ثبت می نماید.

## ۳-۵ تحویل پایان نامه های تحصیلات تکمیلی

بخش عمده مراجعات کاربران به سامانه دیجیتال جهت بهره برداری از پایان نامه هاست بدین جهت کتابخانه موظف است تمامی فایل های پایان نامه ها را در اسرع وقت در نرم افزار دیجیتال وارد و نسخه اینترنتی آن را جهت استفاده آماده نماید.

## ماده ۷: بودجه

بودجه تهیه انواع منابع اطلاعاتی مورد نیاز کتابخانه دیجیتال پردیس اعم از کتاب، منابع مرجع، نشریه، لوح فشرده آموزشی، نرم افزارهای کاربردی، فیلمها و فایل های صوتی و تصویری خاص تابع سیاست های کلی دانشگاه و میزان بودجه تخصیص یافته توسط معاونت پژوهشی و برنامه ریزی های کلی کتابخانه مرکزی دانشگاه تبریز می باشد.

شماره سند: UB-RES-R4016		 <p>دانشگاه تهران دانشکده کشاورزی، واحد منابع طبیعی و محیط زیست کتابخانه دیجیتال سمنگان</p>
تاریخ ویرایش:	۷ صفحه	
		<p><b>"آیین نامه کتابخانه دیجیتال و شیوه استفاده و بهره برداری از منابع دیجیتال"</b></p>

## ماده ۸: توزیع و امانت منابع الکترونیک

کتابخانه فقط برای اهداف غیرتجاری حق توزیع و امانت منابع دیجیتال را دارد و برای این کار قوانین بین المللی را رعایت می کند و استفاده تجاری از این منابع به هر شکل ممنوع است. براساس قراردادهای منابع الکترونیک کاربران اجازه ارسال منابع یا بخش هایی از آن را به شبکه های اجتماعی، فروش و دانلود منابع به صورت پیوسته و یا باز نشر، توزیع مجدد یا بارگذاری منابع در سایر سایت ها را ندارند.

این آیین نامه در ۸ ماده و ۵ تبصره در تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۲ در جلسه شورای پردیس کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست بررسی و پیشنهاد گردید.